

1995 - 2015 * 20 let

List

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Srečno in kulturno
2016!

ISSN 1581-8373

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XX
ŠT. 23
24. DECEMBER 2015
1,60 EUR

NAGRADA ZA LENO str. 7
LITERARNI VEČER str. 8
DECEMBER V KNJIŽNICI str. 12
V GLEDALIŠČU str. 14

PRIHAJA ČAS DRUŽINSKE HARMONIJE, NAJ VAS CELE V TOPEL ŠAL OVVIJE...
LEP BOŽIČ IN VELIKO PRIJETNIH DNI V NAŠI DRUŽBI, VAM V LETU 2016 ŽELI ZAVOD ZA KULTURO ŠOŠTANJ

Zavod za kulturo Šoštanj

Spoštovani člani in članice, vojni veterani in veteranke OZVVS Šoštanj!

Leto, ki se končuje, je bilo za veteranke in veterane OZVVS Šoštanj zelo uspešno, zato bi se vsem članicam in članom, vojnim veterankam in veteranom šoštanjskega veteranskega združenja radi zahvalili za opravljeno delo in za dosedanje dobro sodelovanje. Želimo si, da bi se s skupnim prizadevanjem za razvoj stanovske veteranske organizacije tudi v novem letu **2016** veselili novih uspehov. Vsako prihajajoče leto je leto, ki nam lahko izpolni vsa pričakovanja. Naj bo leto **2016** polno izpolnjenih želja! **Predsedstvo OZVVS Šoštanj** vsem veterankam in veteranom ter občankam in občanom Šaleške doline želi za, dan samostojnosti in enotnosti, božič ter za novo leto **2016** veliko osebnega zadovoljstva, delovnih uspehov, veliko skupnih doživetij, ter sreče in notranjega miru.

Predsedstvo OZVVS Šoštanj

NE BOJ, KULTURNI HARAKIRI!

Bolj nizko omikana Slovenija, kot je z izbrisom imena pesnika Franceta Balantiča na knjižnici v njegovem rojstnem kraju, nižje omikana Slovenija ni mogla zdrsniti. Za takšno sramoto niso krivi zaslepljeni levičarski svetniki Občine Kamnik. Za takšno sramoto smo odgovorni mi vsi, ki molčimo!

Pisalo se je leto 1983 ali 1984, ko je takrat še nadebudni pesniški mladenič Ivo S., na krilih pegaza odkril čudovite sonete enega največjih slovenskih pesnikov do druge svetovne vojne. Bilo je malo sramotno, da za tega slovenskega sonetista takratna pesniška združba na velenjskem sploh ni vedela in nam je šele Ivo razkril njegov talent. Šlo je za Franceta Balantiča z dodatkom ‚domobranski pesnik‘. Zato so bili njegovi soneti prepovedani, za razliko od Kajuhovih pesmi, saj je bil ‚partizanski pesnik‘ in so bile njegove pesmi ne zgolj dovoljene, ampak močno priporočane. (In tako je ostalo do dneva današnjega v tej zatohli velenjski kotlovnici...) Najbrž je jasno, da oba pridevnika z obema ‚pesnikoma‘ nimata nobene povezave s poezijo in zato zaradi prepovedi Balantičevih pesmi v komunistični Jugoslaviji nismo bili nič bolj domoljubni, kot če bi imeli v berilu za sedmi ali osmi razred predstavljen tudi kakšen njegov sonet.

Pesnik Ivo S. je nato predlagal, da bi velenjske ljubitelje lepe besede vendarle seznanili z Balantičevo poezijo tako, da bi ilegalno razmnožili zbirko V ognju groze plapolam, ter jo tudi ilegalno razpečevali. Do realizacije ‚samizdata‘ potem ni prišlo in ni namen tega uvodnika raziskovati, kaj vse se je v kontekstu tistega dogajalo, saj je danes gotovo toliko interpretacij, kot je bilo takrat udeleženi v nameravanem, protizakonitem, kaznivem dejanju. Mogoče bi pripomnil samo to, da je bila namera popolnoma nepotrebna, saj je bila tisti čas v uredništvu DZS že v pripravi povsem legalna knjiga poezij pesnika Franceta Balantiča. Izšla je leta 1984 pod naslovom Muževna steblika.

Tako je bil Balantič delno rehabilitiran kot pesnik že leta 1984. Kot človeka pa se ga bo večno obdržala stigma belogardista, kljub temu da je Mitja Mejak v spremni besedi l. 1984 med drugim zapisal:

»France Balantič se je rodil 29. novembra 1921, v Kamniku, v delavski družini. Pomanjkanje je poznal od otroških nog. Iz Kamnika se je do vojne vozil z vlakom v ljubljansko šolo, na klasično gimnazijo. Sošolci pripovedujejo, da je bil miren, vase

zamaknjen fant, popolnoma odmaknjen od dijaških političnih preprirov. Bil je povprečen dijak, ki ga je popolnoma očarala poezija. Da tudi sam pesnikuje, se je razvedelo razmeroma pozno. Navduševal se je nad Gradnikom, Kosovelom, Voduškom, Kocbekom in nad nekaterimi sodobnimi češkimi in poljskimi liriki, ki jih je prevajal. (...)

V jeseni l. 1941 se je Balantič vpisal na slavistiko. Po pričevanju prijateljev je bil zaradi vojnih grozot notranje strahovito pretresen in strt. Kot pripovedujejo njegovi kolegi na univerzi, tedaj ni bil nasproten osvobodilnemu boju, tako da so ga celo vabili v vrste osvobodilne fronte.«

Zakaj je treba pisati o teh spomnih danes? Pišem zato, ker me je kot literarnega umetnika, ustvarjalca, ob koncu leta 2015 sram, da so v Balantičevem rojstnem mestu, po komaj nekaj mesecih preimenovanja tamkajšnje knjižnice, to ime zaradi politikantskih pritiskov fanatičnih levičarjev umaknili, čeprav njegova poezija ni več prepovedana in je bil pesnikov greh samo ta, da je med vojno umrl na napačni strani. S smrtjo je nenazadnje grozovito poplačal svojo napako in kot belogardist zgorel ter zoglenel do neprepoznavnosti na pogorišču hiše, ki so jo napadli in zažgali borci XIV. divizije.

Zaradi takšne življenjske poti, se njegovo ime pogosto pojavlja skupaj s Kajuhovim imenom, ki ga je smrt med vojno doletela sicer na pravi strani in zato njegove pesmi nikoli niso bile prepovedane. Vseeno pa je obema pesniško ustvarjalnost prekinila ista vojna, v isti vojni sta umrla, oba trdno prepričana, da dajeta svoji življenji za smrt iste domovine.

V njunem posmrtnem času pa ju do danes družijo še ena skupna lastnost. Pesniška ustvarjalnost obeh se od smrti naprej zlorablja v politikantske namene. Tako so poraženci v državljanski vojni Slovencev povečevali Balantiča, kot mučenika belogardizma, Kajuha pa še dandanes povečujemo kot partizanskega lirika, čigar politična pripadnost komunizmu se predstavlja za pomembnejšo od njegove pesniške dediščine. Oboje skupaj pa postavlja pod vprašaj znamenito izjavo dr. Franceta Bučarja, ki jo je izrekel v času osamosvajanja Slovenije, da se je s plebiscitarnim izrekanjem volilnih opravičencev v Sloveniji za samostojno državo, končala državljanska vojna Slovencev. Več kot očitno je namreč, da se ob vsaki malo bolj pomembni upravni odločitvi takoj angažirajo politični glasniki ene in druge

strani ter frenetično skrbijo za neprekinjeno napetost in delitev med državljani Slovenije. K sreči se po 25-tih letih mlade države zdaj vsaj ve, zakaj je tako! Zaradi stanja, ki so ga politiki doumeli že za časa rimskega imperija. *Divide et impera.*

Deli in vladaj, kajti na vrhu ni ne levih, ne desnih. So samo zgornji!

Ilustracija:
Kajn in Abel, olje, avtor Pietro Novelli, (1603 – 1647)

**ZDRAVSTVENI DOM
VELENJE**
Vodnikova 1, 3320 Velenje

Srečno in zdravo 2016

VSEBINA

3 Uvodnik

5 Aktualno

6 Dogodki in ljudje

8 Podoba kulture

14 V gledališu

16 Poezija

18 Napovednik dogodkov

Revija za kulturna
in druga vprašanja
občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

*Kritične pripombe na vsebino ali
obliko Lista bodo dosegle svoj
namen le, če jih boste posredovali
s kratkim sporočilom na
e-naslov list.urednik@gmail.com*

Vodenje redakcije

mag. Milojka Bačovnik Komprej

Jezikovni pregled

Anja Švener

Oblikovanje, prelom strani

StudioHTZ, Anja Forštner

Tisk

Grafika Gracer d.o.o.

Naklada

700 izvodov

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 1, pošljete najkasneje
do 6. januarja 2016 na elektronski
naslov: list.revija@gmail.com

Foto naslovnice:

Matej Vranič

Zavod za kulturo Šoštanj

Zavod za kulturo Šoštanj se
zahvaljuje vsem gasilcem,
policistom, medicinskim
sestram in zdravnikom
za njihovo stalno skrb in
opravljeno delo ter naloge.

Želimo vam vesele praznike,
ter sreče in zdravilja v letu

2016

Komunalno podjetje Velenje, d. o. o.
Koroška cesta 97/b, 3320 Velenje
<http://www.kp-velenje.si/>
Brezplačno tel. št.: 060 80 34

Na podlagi 10. člena Zakona o Športu (Uradni list RS, št. 22/98), 7. točke Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 24/00, 31/00), Pravilnika za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 3/11-UPB2 in 7/11), Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2016 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 8/2015) in Letnega programa športa Občine Šoštanj za leto 2016 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 8/2015) Občina Šoštanj objavlja

JAVNI RAZPIS za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj za leto 2016

I. Za sofinanciranje športnih programov iz občinskega proračuna lahko kandidirajo naslednji izvajalci športnih programov:

- športna društva, ki opravljajo športno dejavnost na področju Občine Šoštanj,
- zveze športnih društev, ki jih ustanovijo športna društva in imajo sedeže na območju Občine Šoštanj,
- zavodi za področje vzgoje in izobraževanja,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa, s sedežem v Občini Šoštanj.

Športna društva in njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izvajanju nacionalnega programa.

V skladu s sprejetim proračunom in letnim programom športa Občine Šoštanj za leto 2016 so sredstva za šport v odstotkih v občinskem proračunu za leto 2016 naslednja:

Program	Proračunska postavka	Namen	Proračun 2016 v %
	1805	ŠPORT IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI	
	18059001	Programi športa	100,00
1	18051001	Športna vzgoja otrok, mladine in študentov	12,86
2	18051002	Športna rekreacija	4,82
3	18051003	Kakovostni šport	68,30
5	18051004	Šport invalidov	0,24
6	18051005	Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov	2,21
7	18051006	Založniška dejavnost	0,40
9	18051017	Spremljanje pripravljenosti športnikov in svetovanje treninga	0,80
10	18051007	Velike mednarodne, državne, medobčinske in občinske športne prireditve	4,02
11	18051008	Informacijski sistem na področju športa	0,72
12	18051009	Delovanje društev in športne zveze	5,62

S tem razpisom se razpisuje sofinanciranje zgoraj naštetih programov.

Celotna višina sredstev, namenjena programom športa, ki se razdelijo na podlagi tega razpisa je 124.450,00 EUR.

II. Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji na javni razpis:

1. da imajo sedež v občini Šoštanj,
2. da aktivno delujejo vsaj dve leti na področju občine Šoštanj,
3. da so registrirani v skladu z zakonom,
4. da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za realizacijo načrtovanih športnih aktivnosti,
5. da imajo urejeno evidenco o registriranih tekmovalcih (velja za izvajalce kakovostnega športa), članstvu ter plačani članarini (velja za športna društva in športne zveze) in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih,
6. redno dostavljajo občini programe dejavnosti s področja športa, podatke o članstvu, poročila o realizaciji programov in doseženih rezultatih, kopijo zaključnega računa ter druge zahtevane podatke,
7. da nimajo narave vojaških bojov in podobno,
8. izpolnjujejo ostale pogoje v skladu s kriteriji za sofinanciranje programov.

Posamezni izvajalci športnih programov lahko s svojimi programi za proračunska sredstva lokalne skupnosti po posameznih vsebinah kandidirajo na posameznemu razpisu le enkrat.

III. Izbrane programe bomo sofinancirali na podlagi Pravilnika za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 3/11-UPB2 in 7/11) in na podlagi sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov med Občino Šoštanj in izvajalcem.

IV. Rok za predložitev prijav in način predložitve: rok za prijavo programov je **do petka, 29. januarja 2016, do 12. ure**. Prijave na enotnih obrazcih pošljite v zaprti kuverti na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom »javni razpis – Sofinanciranje LPŠ v Občini Šoštanj za leto 2016«. Prijav, poslanih po roku, ne bomo upoštevali.

Enotne obrazce za prijavo in ostalo razpisno dokumentacijo dobite v tajništvu župana, Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj in na spletnih straneh Občine Šoštanj: <http://www.sostanj.si>. Prijava mora biti dana na obrazcih naročnika. **Obrazci morajo biti v celoti izpolnjeni; ne pozabite na obvezne priloge (na dnu vsakega obrazca je navedena obvezna priloga, ki spada k posameznemu obrazcu)! Obvezne del priloge so tudi poročila in dokazila o izvedenih športnih programih za leto 2015 za vse, ki poročil še niso oddali (tudi na predpisanih obrazcih).**

K obrazcem za prijavo priložite kopijo bilance stanja za leto 2015 (lahko naknadno, vendar najkasneje do 31. 3. 2016) in druge zahtevane priloge. Vsi, ki bodo oddali nepopolne vloge, bodo pozvani k dopolnitvi. V primeru nejasnosti se obrnite na kontaktno osebo Občine Šoštanj.

Občina Šoštanj bo sofinancirala programe v skupni višini največ 80 % zneska prihodkov posameznega društva iz leta 2015, ki so razvidni iz priloženih dokumentov.

Kontaktna oseba je Tjaša Rehar, tel. št. 03 / 898 43 15, e-naslov: tjasa.rehar@sostanj.si.

Vrednotenje prijav bo izvedla Komisija za vodenje javnega razpisa za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj, ki jo je imenoval župan Občine Šoštanj, v sestavi Janko Zacirkovnik (predsednik), Bernardka Bolha, Aleksander Kavčnik, Polonca Menih, Stanko Podvratnik in Tjaša Rehar.

Poročilo o vrednotenju športnih programov za posamezno leto s sklepom potrdi župan Občine Šoštanj. Prijavitelji bodo o dodeljenih sredstvih obveščeni predvidoma do konca maja 2016.

V. Z izbranimi izvajalci bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov.

Številka: 671-11/2015

Datum: Šoštanj, 17. december 2015

Darko Menih, prof.
Župan Občine Šoštanj

VESELA DRUŽENJA

Redna srečanja starejših krajanov, ki jih pripravljajo v Ravnah, so letos beležila že 33. obletnico. To kaže po eni strani na bogato dejavnost tamkajšnjega krajevnega odbora rdečega križa kot organizatorja, po drugi strani pa na priljubljenost dogodka, katerega se radi udeležijo starejši krajan nad 70. let. Letos se jih je od 136, kolikor jih beležijo v tamkajšnji krajevni skupnosti, dogodka udeležilo kar 89. Podpredsednik KO Ravne Jože Jančič je povedal, da bodo ostale skušali obiskati doma in po centrih za starejše, saj tudi nanje niso pozabili.

Kot vedno so zanje pripravili kratek kulturni program, kjer so organizatorji z obžalovanjem ugotovili manjko podružnične šole v Ravnah. So se pa potrudile vzgojiteljice iz kraja in z otro-

ki pripravile prisrčen nastop. Pomagali so tudi »Ravenski štrajharji« in pevci iz vrst starejših. Skromna zakuska, domače pecivo, ki ga pripravijo prostovoljke, topla beseda in lokalno okolje so dodatni atributi, da so taka druženja vedno prijetna. Zbrane je nagovoril šoštanjski župan Darko Menih, vzpodbudne besede pa je svojim sokrajanom namenil Jože Sovič, predsednik krajevnih skupnosti, ki tudi izkaže posluš za lažjo realizacijo srečanja. Branko Drev, kot predsednik pododbora ravenskih upokojencev pa je besede navezal na aktivnosti starejših v kraju.

Še posebej so pozdravili najstarejša prisotna krajana, to sta gospod Franc Hudomal, upokojeni učitelj in gospa Miroslava Lihteneker.

Milojka B. Komprij

Foto: Jože Jančič

Foto: Bogomira K. Vrčkovnik

REKREACIJA TUDI POZIMI

Ravenski upokojenci so dejavni na več področjih. Jože Jančič je v kratkem pogovoru izpostavil letošnje aktivnosti njihove športne sekcije v katero se vključuje okoli 30 članov. Telovadijo v prostorih REKSA, ob torkih, od 16. ure dalje. Komur ni za telovadbo pa se lahko preizkusi v kegljanju ali pikadu. Ravno tako podirajo keglje ob sredah, takrat se zapeljejo v Šoštanj, kjer je na kegljišču Pilon Centra zanje rezervirana 9. ura. Ob četrtek dopoldan, natančneje od 10. ure dalje igrajo odbojko, ob petkih ob isti uri pa streljajo z zračno puško. Zadetkov ne beležijo,

je pa zelo zanimivo pravi Jančič, ki se kot koordinator vseh aktivnosti rad udeleži tudi kolesarjenja in pohodništva. V letošnjem letu je kakšnim desetim članom te sekcije uspelo prekolesariti okoli 500 km različnih prog. Pri tem je treba povedati, da ne gre za povsem lahke in ravne ceste. Še bolj navdušeni so pohodniki, bližnji vrhovi in njihove lepote, so bili v letošnjem letu osvojeni brez težav. Malica na vrhu ali pa ob koncu druženja pa poskrbi za piko na i.

Medse vabijo vse, ki sta jim razgiban duh in telo vodilo zdravega življenja. MBK

Foto: arhiv Jančič

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ZNANJA BIOLOGIJE ZA PROTEUSOVA PRIZNANJA

V petek, 4. decembra 2015, je na osmih lokacijah po Sloveniji potekalo državno tekmovanje iz znanja biologije za Proteusova priznanja za osnovnošolce. Ena od gostiteljic državnega tekmovanja je bila tudi OŠ Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj.

K nam je prišlo 142 učenk in učencev 8. in 9. razreda v spremstvu mentorjev iz 47 različnih osnovnih šol. Tekmovalo pa je tudi šest učencev naše šole: Lea Balant, Hana Marija Žibert, Eva Ledinek, Anže Goršek, Neli Goršek in Metod Mazej.

Vsem smo pripravili topel sprejem in nadaljevali s kratkim kulturnim programom. Na uvodni prireditvi je tekmovalce in mentorje nagovorila ravnateljica šole mag. Majda Zaveršnik Puc. Nekaj vzpodbudnih besed pa je gostom izrekel župan Občine Šoštanj profesor Darko Menih. Vodja državnega tekmovanja na šoli Anica Pudgar je tekmovalcem in nadzornim učiteljem posredovala navodila za reševanje nalog na tekmovalnih polah.

Po končanem 90-minutnem tekmovanju smo vsem postregli s toplim obrokom v jedilnici šole. Tekmovalcem je Občina Šoštanj poklonila beležko s pisalom, mentorjem pa knjigo Stopetkrat o Šoštanju v enem odstavku. Oboji so bili navdušeni. Še enkrat hvala za donatorstvo.

Na šoli smo se potrudili, da bi tekmovanje vsem ostalo v lepem spominu. Z vseh strani smo bili deležni zahval in pohval.

Anica Pudgar

LENIN PRAZNIČNI VLAK

Otroci Vrtca Šoštanj so skupaj s svojimi mentoricami sodelovali na 12. natečaju za praznično voščilnico, ki sta ga razpisala Muzej Velenje in Mestna občina Velenje. Izmed 172 likovnih del vseh vrtcev in šol Šaleške doline jih je bilo 10 nagrajenih, med njimi tudi Lenin Praznični vlak.

»Narisala sem želvico v prazničnem vlaku, pa zajčka. Zajčku je izpadel kožušček. Potem sem narisala medvedka in miško. Mislim, da je to vse.« je svoj vlak komentirala Lena.

Nagrade je bila zelo vesela, prav tako pa tudi srečanja z Dedkom Mrazom. Na gradu je med drugimi razstavljenih še 11 voščilnic iz Vrtca Šoštanj, ki bodo na ogled do 11. januarja 2016. Voščilnice so res lepe, zato so vredne ogleda.

Zorana Globočnik

Foto: arhiv vrtca

Zakon o davčnem potrjevanju računov z novim letom zahteva določene spremembe v poslovanju mestne blagajne. Prilagajanje mestne blagajne oziroma opreme terja dodatne stroške in čas.

Odločili smo se, da izvajanje storitev mestne blagajne predamo ponudniku plačilnih storitev, torej banki oz. hranilnici. V zvezi s tem že potekajo aktivnosti (zbiranje ponudb.....). Zaradi postopka predaje poslovanja bo mestna blagajna od 1. 1. 2016 dalje začasno zaprta.

Delovanje mestne blagajne bo prevzela banka oziroma hranilnica, ki bo ponudila najbolj ugodne pogoje sodelovanja. O točnem datumu in o lokaciji možnosti plačevanja položnic brez provizije vas bomo pravočasno obvestili. Predvidevamo pa, da bi to možnost uvedli v drugi polovici meseca januarja oziroma v začetku februarja 2016.

Hvala za razumevanje.

Darko Menih, prof.
Župan Občine Šoštanj

BOGOSLUŽNA OZNANILA

Svete maše na Novo leto, 1. januarja 2016:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob uri 10. uri.
Topolšica ob 11.15. uri.

Svete maše na 2. nedeljo po božiču, 3. januarja 2016:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 10. uri.

Svete maše na praznik sv. Treh kraljev v sredo, 6. januarja 2016 (med svetimi mašami bo blagoslov vode):

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Na god sv. Valentina, škofa, 7. januarja 2016, bo sveta maša v Zavodnju ob 10. uri.

Svete maše na nedeljo Jezusovega krsta, 10. januarja 2016 (pri vseh svetih mašah bo blagoslov otrok in zaključek adventne akcije »otroci za otroke«):

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 15.

uri (Vera in luč).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri.
Gaberke ob 11.15 uri.

Svete maše na 2. nedeljo med letom, 17. januarja 2016:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri (po sveti maši bo licitacija).
Gaberke ob 10. uri.
Sv. Anton ob 11.15 uri (po sveti maši bo licitacija).

Svete maše na 3. nedeljo med letom, 24. januarja 2016:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri.

Svete maše na 4. nedeljo med letom, 31. januarja 2016 (nedelja Svetega pisma):

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.

Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 10. uri.
Svete maše na praznik Jezusovega darovanja- svečnico, 2. februarja 2016 (pri vseh svetih mašah bo blagoslov sveč):
Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Nikodemovi večeri

Nikodemovi večeri bodo potekali od 28. do 31. januarja ob 19 uri v dvorani mladinskega centra, na Efenkovi 61a v Velenju.

*V božični noči je
Božja ljubezen postala luč.
Zdaj je naša stvar, da luč liste
noči nosimo naprej vse do
zadnjih kotičkov našega sveta.
Naj bo Božič blagoslovljen in
vesel, leto 2016 pa radosti in
zlahnosti polno, vam želita vaša
duhovnika Jože in Marko.*

DOMAČI LITERATI NA GUTENBUCHLU

Ena izmed vsebin, ki je privabljala ljudi v dvorec Gutenbuchel od 20. do 27. novembra 2015, je bilo tudi branje štirih šoštanjskih literatov, ki so se predstavili vsak v svojem žanru, več ali manj značilnem za njihovo ustvarjanje. Katja Kočevar je do sedaj izdala že šest knjig pravljic pobarvank, zadnjo, *Legendo o lepem kamnu* je izdala lani, v pripravi pa je že nova. Sedma, pravljjična, razumljena in prijazna otrokom, kot je prvih šest. Milojka B. Komprej je sicer prozaistka in pesnica, a se je tokrat predstavila kot avtorica intervjujev. V pripravi so njene štiri knjige intervjujev, ki jih je naredila v glavnem s Šoštanjčani v obdobju od leta 1998 do 2015. Intervjuji z ljudmi, ki se na tak ali drugačen način ukvarjajo z kulturo pa tudi

drugimi dejavnostmi bodo na nek način zapis nekega obdobja, skozi oči različnih ljudi. Andrej Krevzel, ki je hkrati tudi slikar, je bral odlomek iz svojega romana *Oker ultramarin* in zelenjavni vrt, ki ga je izdal leta 2008. S sogovornico in voditeljico večera Tatjano Vidmar je spregovoril tudi o povezavi med slikarsko in literarno umetnostjo in ugotovil, da se v nekaterih točkah dopolnjujeta. Podobno ugotovitev, a osebno drugačno izkušnjo pa ima Stojan Špiegel ravno tako slikar in literat, ki je bral iz zbirke pesmi *Notranje pokrajine*, ene izmed svojih treh pesniških zbirk. Ustvarjalec, ki je tudi poklicno vpet v svet umetnosti je v zanimiv pogovor vključil tudi glasbo, ki je velikokrat spremljevalka potez na platnu.

Dvorec Gutenbuchel je v času od 20. do 27. novembra v pravljjičnem ambientu adventne okrasitve, s pridihom nekdanjih stanovalcev in lastnikov te graščine, družine Vošnjak, nudil zanimive vsebine. Številni so si lahko ogledali prostore, kupovali cvetje, pijačo, pecivo, degustirali, občudovali aranžmaje, ki so bili delo ekipe Simona Ogrizka, prisluhnili glasbi in literaturi in med drugim ugotovili, da se da z dobro voljo resnično premikati stene. Organizatorjem začasne oživitve dvorca vsekakor iskrene čestitke in zahvala Mateji Kumer, ki je vsemu dodala tisto, kar je bistveno pri takih projektih, dobro organizacijo, osebno zanimanje in skrb.

MBK

Foto: Dejan Tonkli

MLAKARJEV MOKUŠ

Film *Mokuš*, ki smo si ga lahko ogledali v dvorani Kulturnega doma Šoštanj, v ponedeljek 30. novembra, je delo režiserja Andreja Borisa Mlakarja, ki je del življenja preživel tudi v Šoštanju. Tudi zato je bil posebej povabljen na dogodek, na katerem je ob koncu ogleda tudi spregovoril. Zavod za kulturo Šoštanj bo v prihodnosti zavrtel še kakšen film iz bogate Mlakarjeve filmoteke.

Mokuš je nastal po literarni predlogi in scenariju Ferija Lainščka, režiji in scenariju Andreja Mlakarja, dramaturški obdelavi Branka Šomna in v produkciji Pegaz filma leta 2008. V njem igrajo znana imena kot so Dario Varga, Nata-

ša Ralijan, Ludvik Bagari, Vlado Novak, Mario Šelih, Jernej Šugman, Borut Veselko, Boris Juh, Jože Kramberger in Lucija Grm. Film je po predvajanju naletel na različne odzive, predvsem se je Mlakar v tem filmu izkazal kot zrel režiser. Gre za simbolno slovensko filmsko dramo z značilnim konfliktom med posameznikom in institucijo. Stvarnost slovenskega preživetja je simbolno prežeta s pra-plastmi slovenske duše in ljudskih odnosov uravnavanih z vero in strahom pred univerzumom. Nekateri ga označujejo, da je prava kritika lokalne politike in označujejo Mlakarja kot zelo »korajžnega«, da se je lotil delikatne teme kot je celibat in hkrati

razkriva medčloveške odnose na ravni prepleta fikcije in stvarnosti. Film *Mokuš* »prinaša nekatere vrednostne kriterije, saj stoji ob boku filmom, ki prihajajo iz tako imenovanih »kontroliranih družb«, kot posebno drevo, ki ga je treba ravno tako posebej gledati. Ker je čvrsto, ni namenjeno hitri prebavi ali hitro prežvečeni zgodbi«.

In zakaj gre v filmu? Katoliški duhovnik Jon Urski prekrši cerkveni red. Zato mora oditi v *Mokuš*, zapuščeno faro sredi močvirja, ki je po skrivnostni smrti prejšnjega župnika Janoša Talaberja, ki je umrl sredi maše, ostala brez duhovnega voditelja. Že na poti naleti na nena-

vadne stvari. Jon Urski je trdno odločen, da bo ob pomoči vaščanov obnovil podrto mokuško cerkev, ki so jo porušile divje vode. Urski naleti v cerkvi na slepega posvojenca bivšega župnika, ki so ga našli kot dojenčka v košari sredi vode. O njem se govori, da je bil župnikov sin. Urski v njem odkrije vidca, ki naravno ohranja božjo besedo. Tu je še zgodba o avtorju fresk, ki se je obesil v zvoniku in o Lanščaku, ki prevzame gradbeni del cerkve zaradi lastne koristi, gradnja pa prebudi tudi poganske demone. Prepri in razcepljenost vaščanov poženejo duhovnika v lastni sanjski svet, konča v močvirju. Ko se prebudi se zlomljen in strt vrne v samostan, tam pa izve, da je Mokuš potonil, a cerkev je ostala in se dviga sredi voda. Ob robu vode plava košara in iz nje se sliši jok novorojenčka.

Bolj kot podatek, da je Andrej Mlakar rojen leta 1952 v Ljubljani, je vreden podatek, da se je uspel zarisati v filmsko zgodovino kot razmišljujoč poet, ki ima med drugim spoštljiv odnos do vsakokratne vsebine, ki je pri njem sicer obča a globoko zasidrana v njegov značaj. Enostavno povedano bi ga lahko označili za ustvarjalca, ki s svojimi filmi premišlja in protestira in hkrati slavi občestvo. Po zanesljivosti in širokopoteznosti

Vir: splet

prekaša mnoge slovenske režiserje.

Sicer pa je Mlakar šolo med drugim obiskoval tudi v Šoštanju (Šoštanjčani se še dobro spomnimo njegove mame, učiteljice Nežke Mlakar), gimnazijo v Celju in v Ravnah na Koroškem. Diplomiral je filmsko režijo na AGRFT v Ljubljani in nadaljeval podiplomski študij v Muenchnu. V

njegovi filmografiji je zabeleženih okoli 80 del. Je režiser, scenarist, snemalec in producent ter direktor Pegaz filma. Hkrati je prejemnik več priznanj, kot so GRAND PRIX in druga.

Milojka B. Komprej

KLEPETI POD PUSTIM GRADOM

Na Klepetih pod Pustim gradom v Muzeju usnjarstva na Slovenskem (MUS) je na zadnji novembrski četrtek gostoval priznani slovenski režiser Boris Andrej Mlakar. Že v mladosti se je z družino selil po celi Sloveniji in del življenja preživel tudi v Šoštanju, kjer je obiskoval osnovno šolo. Gimnazijo pa je nato obiskoval v Celju in Ravnah na Koroškem, po končani gimnaziji pa se je vpisal na AGRFT v Ljubljani, kjer je vpisal smer – filmska režija. Podiplomski študij pa je nadaljeval v Münchnu na HFF kot štipendist DAAD. Kot študent je sodeloval pri snemanjih več filmov kot asistent. Je avtor 72 dokumentarnih in igranih filmov, njegova najbolj znana dela pa so: Halgato, Pogine naj pes, Mokuš, Kristoforos itd. Film Ljudje iz gline so si obiskovalci ogledali na začetku prireditve. V mladih letih je bila njegova priljubljena tematika taborništvo. Na to temo je prav tako posnel lepo število filmov. Andrej Mlakar v svojem poklicu deluje kot scenarist, režiser, snemalec, producent, direktor Pegaz filma d.o.o. Na prireditvi sami, se je v zanimivem pogovoru z voditeljem Miranom Aplincem dotaknil še več tem, ne samo iz svoje poklicne dejavnosti. S svojimi filmi je sodeloval tudi na večjih filmskih festivalih po Evropi, kjer so prisostvovali tudi svetovno znani režiserji, kot npr. Steven Spielberg. Še vedno je zelo dejaven na svojem področju in ima odprtih še kar nekaj projektov, ki čakajo za realizacijo.

Jernej Hozjan

Foto: Jernej Hozjan

IKONE NA GRADU

Velenjski grad je, 2. decembra, odprl vrata razstavnega prostora šoštanjskemu ustvarjalcu Alimpiju Košarkoskem, ki se tudi na tej razstavi predstavlja z ikonami. Razstavo je odprl namestnik veleposlanika republike Makedonije v Sloveniji, Aleksander Dimovski, priložnosti prirejen glasbeni program pa sta izvedli pianistka Olga Ulokina in sopranistka Marina Igrickaja. Razstavo ikon, ki bo na velenjskem gradu še ves december, si je že ob odprtju ogledalo veliko število ljubiteljev umetnosti.

Alimpije Košarkoski, ki je imel prvo razstavo v šoštanjski Mestni galeriji leta 2010, je imel od tedaj kar 22 samostojnih in 8 skupinskih razstav, ponaša pa se lahko z dvema mednarodnima dogodkoma na Slovaškem. Verjetno ga bo pot zanesla tudi v druge države, zagotovo pa v Makedonijo, kjer je ta zanimivi ustvarjalec v Vevčanih tudi rojen.

Matija Plevnik je o njegovem ikonopisju med drugim povedal, da se »Košarkoski z ikonami vrača k svojim koreninam in se preko po-

navljanja in kopiranja svojih predhodnikov, tako v tehniki, kot v kompoziciji kali v natančnosti in potrpežljivosti, hkrati pa se izoblikuje v njemu lastnem likovnem izrazu.«

Uradno odprtje razstave je makedonski predstavnik pospremil z besedami, ki jih je najprej prebral v makedonskem, nato pa v tekočem slovenskem jeziku: »Spoštovani Alimpije Košarkoski... Najprej bi se želel v imenu veleposlanika, njegove ekseleence gospoda Tomija Dimitrovskega zahvaliti za vabilo na ta svečani dogodek in se v njegovem imenu opravičiti zaradi odsotnosti, zaradi nujnih delovnih obveznosti. Veleposlaništvo Republike Makedonije ima že tradicionalno čast in zadovoljstvo, da je prisotno ob odprtju razstav Košarkoskega in s tem pripomore k afirmaciji in promociji njegovih umetniških del. Želel bi poudariti, da se bo naše odlično sodelovanje nadaljevalo tudi v prihodnje, vam dragi Alimpije pa želim čim več uspehov pri ustvarjanju vaših idej in zamisli na platnu in drugače.«

Prijazne besede visokega gosta so zagotovo dodatna motivacija za avtorja, ki se je ikonopisju predal v zrelejši življenjski dobi, a zato celovito in z vsem srcem.

Milojka B Komprej

Foto: Alma Javornik

PO INDIJI

Egon Kuder, z duhovnim imenom Candra pati, je del svojega nedavnega potovanja po Indiji prenesel v Mestno galerijo Šoštanj. Osredotočil se je na Kashmir, kjer je obiskal številna sveta mesta in hinduistične templje. Udeležil se je tudi velikega 30 km dolgega romanja v Katri-Sri Vaishno devi, kjer je obiskal tudi grobnico Yus Asafa v Srinagarju. Grobnica je za mnoge še vedno uganka in vzpodbuja domišljijo z vprašanjem, če je to res grobnica Jezusa Kristusa. Na ta in druga vprašanja je z veseljem odgovarjal poslušalcem, ki so mu z zanimanjem prisluhnili.

Predavanje ob diapozitivih je bilo v Mestni galeriji Šoštanj, v petek, 27. novembra. Egona Kudra pa lahko na njegovih predavanjih spremljate tudi drugod po Sloveniji.

MBK

Foto: Dejan Tonkli

VILA PODSTREŠNICA

Vila Podstrešnica je likovna delavnica za otroke in odrasle, ki smo jo pripravili skupaj z Medgeneracijskim središčem Šoštanj ter Muzejem Velenje. Odvija se enkrat na mesec na podstrešju Vile Mayer. Na delavnicah bomo z različnimi likovnimi tehnikami in vsebinami izrazili svoje spretnosti, ustvarjalnost in domišljijo. Na prvem srečanju, novembra, smo se tako preizkusili v risbi z ogljem po opazovanju. Raznolikost interpretacij tihožitja je bila navdihujoča. Decembrska Vila Podstrešnica bo praznično obarvana, potekala pa bo 10. decembra od 13. do 15. ure; vstop na Vilo Podstrešnico je prost.

Vljudno vabljeni.

NAPOTNIKOV LISZT, 1915

Mineva sto let odkar je Ivan Napotnik realiziral reliefni tondo Franza Liszta iz hruškovega lesa. Napotnik je v tistem času deloval v kiparski delavnici Janosa Horveya v Budimpešti. Predlogo za relief je verjetno dobil po fotografiji. Madžarskega pianističnega virtuozu in skladatelju, soustvarjalcu evropske glasbene romantike Franza Liszta (1811–1886) je upodobil v strogem profilu. Reliefno glavo je odrezal pri vratu, ozadje pa pustil neobdelano. Nekatere poteze obraza je poudaril, druge izpustil, več pozornosti pa je namenil plastični obdelavi las upodobljenca.

Vabljeni k ogledu reliefa v Vilo Mayer.

Franz Liszt, 1915, hruškov les, relief.
Foto: Barbara Drev, Muzej Velenje.

Risanje tihožitja z ogljem.

Foto: Arhiv Vile Mayer

ESOTECH

Vnesite mavrico v vsak trenutek.

Hvala za zaupanje in srečno 2016!

V KNJIŽNICO!

Ure pravljic

od 17.00 do 17.45

Namenjeno otrokom od 3. leta dalje.

7. 1. 2016

Jonny Duddle: Gigantozaver

Pripoveduje Barbara Borovnik.

14. 1. 2016

Živa Viviana Doria: Čudežna skleda medu

Pripoveduje Marjetka Blatnik

21. 1. 2016

Mojiceja Podgoršek: Mravlja in komar v zabaviščnem parku

Pripoveduje Barbara Borovnik.

28. 1. 2016

Pripoveduje Marjetka Blatnik

Malachy Doyle: Piščanček ne more zaspati

Knjižni sejem

ponedeljek, 4. 1. 2016, od 10.00 do 18.00

Za vse ljubitelje starih knjig, sejem rabljenih knjig, prvi ponedeljek v mesecu.

Da knjige ne bi romale na odpad jim skušamo najti na sejmu nov dom in tako ohranimo dostojanstvo starih odsluženim knjigam, ki še vedno nosijo v sebi sporočilo za vsakogar, ki si bo vzel čas za njih in njihove porumenele liste.

Poleg podarjenih knjig prodajamo tudi knjige, ki so odslužile svojo nalogo v naši knjižnici z namenom, da najdejo pot med ljudi in tako popejšajo dan strastnim bralcem in zbirateljem.

Knjige se prodajajo po simbolični ceni 1 €.

Pri nakupu ali prodaji lahko sodelujejo vsi člani in nečlani knjižnice.

Zgodbe starih velenjskih hiš

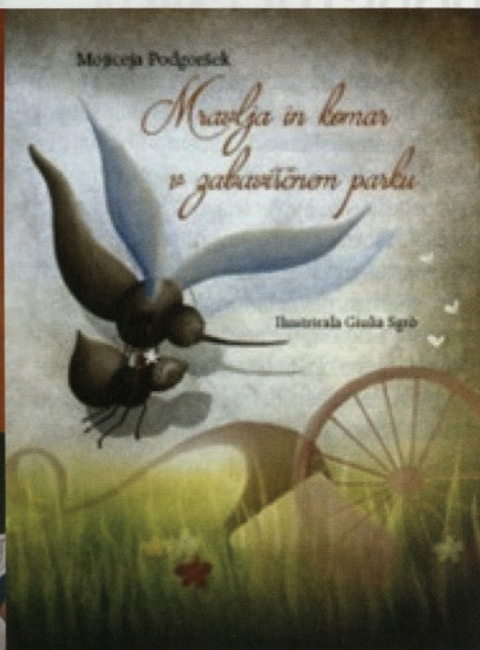
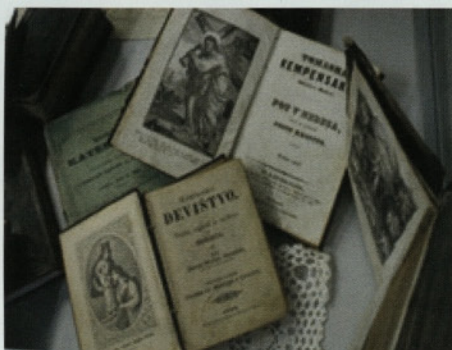
Vabljeni na razstavo Zgodbe velenjskih starih stavb, ki je na ogled v Mestni knjižnici Šoštanj. Razstavo je pripravila Andreja Ažber v sodelovanju z dr. Jožetom Hudalesom, Jožetom Hudalesom st. in Muzejem Velenje, ki je prispeval fotografije in predmete na razstavi.

Razstava starih molitvenikov

od 5. do 30. januarja

Razstava starih molitvenikov 19. st. iz zbirke Janca Osetiča. Razstavo pripravlja Andreja Ažber.

Predavanje

torek, 12. 1. 2016, ob 18.30

Naravna medicina in recepti iz domače lekarne

Dr. Smiljanič je doktor kiropraktike, akupunkturist, bioenergetik, radiestezist in terapevt alternativnih vej naravne medicine. Je vrhunski terapevt h kateremu se ljudje vračajo že tri generacije.

Ker je telo največja lekarna na svetu, le poiskati mu je potrebno pravo zdravilo boste izvedeli, katera naravna zdravila in recepti so za vas učinkoviti, kako si lahko pomagata sami, mojemu pa boste lahko svoja vprašanja zastavili tudi vi.

Čaka vas veliko koristnih idej kako postati in ostati zdrav. Naučili vas bomo piti živo vodo, pokazali kako aktiviramo limfo in vam razložili zakaj priporočamo uporabo naravnih zdravil.

Predavanje organizira Društvo bolnikov z osteoporozo Šaleške doline.

Barbara Borovnik

Izšla je nova knjiga Petra Rezmana. Roman z naslovom **Tekoči trak**.

Knjigo naročite na naslovu: <http://www.zalozba-litera.org>

Iz spremne besede Tine Kozin:

»Dogajalni čas romana *Tekoči trak* je neposredna sedanost, leti 2011 in 2012 v Velenju, mestu, ki so ga pretežno (ali, kot detajlno opiše avtor: »od stanovanjskih blokov, trgovin, osnovnih in srednjih šol, do dominantnega kulturnega doma na trgu jugoslovanskega maršala, občinske palače, zdravstvenega doma, internatov, samskih domov, gostinskih lokalov, hotela, banke, knjižnice, glasbene šole, pokrite tržnice, sodišča in kar dveh, nad vse imenitnih modernističnih rudniških direkcij«) zgradili premogariji, brez plačila, ter ga nato desetletja dograjevali »iz dobička, odtrganega od njihovih plač« – nekaj, kar je današnjemu človeku, sploh pa tistemu, ki ni (do)živel časov socializma, udarnišтва, samoupravljanja, ..., domala nedoumljivo. Čeprav nedoumljivo pravzaprav ne bi smelo biti, saj se z neplačanim ali podplačanim delom, sploh v gradbeništvu, srečujemo domala na vsakem koraku – le da neprosto voljnim. Prav primerjava, kakršna je ta, še posebej primerjava z obdobjem izpred 40 (ko se je dogajala opisana stavka rudarjev) in več let, so pomemben konstrukcijski princip novega Rezmanovega romana.«

PREDAVANJE

Ob 93. obletnici rojstva Karla Destovnika Kajuha je v četrtek, 10. decembra, v Mestni knjižnici Šoštanj potekalo predavanje na temo »Kdaj se je v resnici rodil Kajuh«.

Po vojni se je kot datum rojstva pesnika Kajuha uveljavil 19. december, po temeljitem preučevanju pisnih virov pa se je izkazalo, da se je dejansko rodil 13. decembra 1922.

Vlado Vrbič, direktor Knjižnice Velenje, je predstavil dokaze, da se je na Kajuhovih dokumentih celotno otroštvo pojavljal datum 13. december. Šele kasneje, med aretacijo, pa se prvič pojavi datum 19. december, ki je danes znan kot njegov rojstni datum.

Matična knjiga rojstev, v kateri je popravljen Kajuhov rojstni podatek - kar je potrdila tudi priznana grafologinja - je bila na ogled obiskovalcem predavanja.

BB

BOŽIČEK ZA EN DAN

Tudi letos smo se v Mestni knjižnici Šoštanj priključili dobrodolni akciji Božiček za en dan ali majhna škatla za velik nasmeh. Gre za projekt, pri katerem smo z vašo pomočjo zbirali darila za otroke, ki jim želimo uresničiti vsaj kanček otroških želja in razbliniti goro strahov.

Nad vašim odzivom smo bili več kot navdušeni. Na zbirnem mestu knjižnice Šoštanj se je tako nabralo kar 25 daril. Hvala vsem, ki ste bili Božiček za en dan, mi pa smo poskrbeli, da so darila prišla v prave otroške roke.

MB

PETER
REZMAN
TEKOČI TRAK

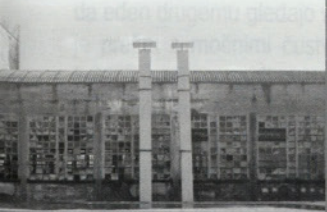

foto: arhiv Mestne knjižnice Šoštanj

foto: arhiv Mestne knjižnice Šoštanj

JUGOSLAVIJA, MOJA DEŽELA

Le kdo še ni bral romana Gorana Vojnovića „Jugoslavija, moja dežela“ (izšel 2012) – ali vsaj ni slišal zanj? V Knjižnici Velenje si ga lahko izposodiš za komaj 14 dni, Vojnović pa ima polico zase. Avtor „Čefurji raus!“ se je tokrat lotil veliko resnejše problematike – uničujočega efekta, ki ga je imela jugoslovanska vojna na življenja posameznikov. Z razpadom SFRJ je razpadla tudi srbsko – slovenska družina glavnega lika, Vladana Borojevića. Idiličnega življenja v Puli je bilo konec, ko se je oče Nedeljko, častnik Jugoslovanske ljudske armade, moral vrniti v Beograd. Ženo in sina je poslal v Novi Sad, kjer sta nekaj časa kot nezaželena begunca živela v prenatrpanem stanovanju daljnjih sorodnikov. Ker sta se z možem sčasoma popolnoma odtujila in se je Nedeljko nehal zanimati tudi za sina, se je mama odločila za vrnitev v Slovenijo in enajstletniku povedala, da je oče umrl. Čez dolgih sedemnajst let Vladan preko interneta slučajno odkrije, da je njegov oče živ in se že leta skriva, da ga ne postavijo pred haško sodišče zaradi vojnih zločinov. Pretresen se poda na pot po Balkanu, da očeta najde in se z njim sooči.

Predstava ogledana v SNG Drama Ljubljana, 5.11.2015

Foto: Peter Uhan

V SNG Drama Ljubljana so roman postavili na oder in premierno uprizorili 11. aprila 2015. Dramatiziral ga je avtor sam, kar je bila zelo pametna poteza. Nihče ne pozna svojega besedila tako dobro, kot avtor, čeprav je ravno njemu najbrž najtežje spremeniti bogato pripoved v gledališke slike. Jezik gledališča je poseben in ima svoje zakonitosti. V knjigi si lahko preberemo, da se Vladanu v glavi odvijajo spomini, ki se prepletajo s takratnimi čustvi in današnjimi občutki in čustvi, v gledališču moramo vse to videti.

In ravno prepletanje preteklosti in prisotnosti je zelo dobro režijsko rešeno s podvajanjem, predvsem glavnega lika. Vladan otrok in odrasli Vladan se v nekem trenutku celo srečata na istem kavču med banalnim gledanjem televizije.

V odlični scenografiji Aleksandra Denića se znajdemo sredi monstroznega, večnadstropnega „obzidja“ iz več kot tridesetih omar iz 70. let 20. stoletja, ki nam po eni strani vzbujajo čuden občutek domačnosti, po drugi strani pa tesnobe. Na policah so trije televizorji, star gramofon in plošče, knjige, suvenirji „ni da ni“ in seveda obvezno žganje in temu primerni kozarci. Sredi istih kulis se povsem naravno premeščamo iz Slovenije v Bosno, iz Srbije na Hrvaško; narodni karakter pa učinkovito obarva glasbena podlaga. Liki kar prihajajo in odhajajo skozi omare – kot okostnjaki iz preteklosti. Sceno na zadnji strani zapira predimenzionirani propagandistični plakat Welcome to Yugoslavia, ki predstavlja lepoticu z otrokom na slikoviti plaži obsijani s soncem, pred košaro svežega

sadja. Plakat se med predstavo večkrat obarva krvavo rdeče...

Igralski ansambel, ki šteje 20 igralcev (od tega so štirje otroci), se je svojih vlog lotil zelo duhovito in prepričljivo, brez karikiranja ali odvečnega patosa „jugonostalgije“. Pa vendarle prva petina predstave, ki se odvija hitro in v sproščnem duhu, v gledalcih jugonostalgijo le prebudi. Iz srca se nasmejijo Jerneju Šugmanu, ki mrtvo pijan joče, boža in poljublja sliko preminilega Tita na televizijskem zaslonu, se raznežnijo ob besedilu pesmi „Kako da te tugo moja zaboravim...“. Toliko bolj se jih dotakne rezka sprememba vzdušja ob pričetku vojne.

Dobre tri četrtine predstave potekajo v srbohrvaškem jeziku, s slovenskimi podnapisi na monitorju za mlajše generacije. To je vsekakor v prid verodostojnosti ambientov (Hrvaška, Bosna, Srbija), obenem pa gre za ključ k razumevanju odtujenega, pravzaprav pretrganega odnosa med Vladanom in njegovo mamo, v odlični izvedbi Marka Mandića in Nataše Barbare Gračner. Dokler se ne vrmeta v Slovenijo, s sinom komunicirata izključno v srbohrvaškem jeziku. A to se spremeni. „Zasovražil sem te, ko sva se vrnila v Slovenijo in ti si začela govoriti po slovensko. Nisem te razumel, nisi več bila ta isti človek. Izgubil sem očeta in mamu, a prebolel sem te,“ ji po letih vrže v obraz sin. In zopet ena zanimiva režijska rešitev – edini iskreni dialog med materjo in sinom poteka tako, da sin ves čas sedi s hrbtom proti gledalcem. Tako se, skupaj z njim,

lahko skoncentriramo izključno na mamino izpoved – zakaj ga je odpeljala, zakaj mu je lagala o očetovi smrti... Gane nas, a sina ne. Ni sposoben oprostiti materi, saj je globoko v sebi še vedno zmeden otrok. Končno soočenje z očetom pa mu prinese le še večjo iztrganost in izgubljenost, žalostno podobo neke pretrgane tradicije. Še zaveda se ne, da s tem, ko od sebe odriva mater in prijateljico, ponavlja očetove vedenjske vzorce.

Avtor je o romanu napisal: „Želim si, da bi tudi tisti, ki o Jugoslaviji in o njeni vojni ne vedo veliko, mojega Vladana razumeli, se skupaj z njim na njegovi poti po Balkanu jezili in žalostili, smejali in jokali.“ In moram reči, da mu je to uspelo tudi s predstavo.

SNG Drama Ljubljana; dramatisacija po lastnem romanu: Goran Vojnović, režija: Ivica Buljan, dramaturgija: Mojca Kranjc, scenografija: Aleksandar Denić, kostumografija: Ana Savić Gecan, glasba: Rundek Cargo Trio, igrajo: Matjaž Tribušon, Nataša Barbara Gračner, Marko Mandić, Jernej Šugman, Bojan Emeršič in drugi.

ANGEL POZABE

Roman „Angel pozabe“ (Engel des Vergessens) pesnice in dramaturginje Maje Haderlap je ob izidu leta 2011 osvojil nemški prostor in dobil številne nagrade in priznanja. Intimno – poetična, krhka, obenem pa izredno težka izpoved avtorice, v kateri se prepletajo spomini na otroštvo, dozorevanje in študijska leta, je roman o delovanju spomina. Sloj za slojem Ona odkriva lastne spomine, ki se prepletajo s spomini njenih bližnjih (Babice, Očeta, Mame) na velikokrat travmatične vojne in povojne dogodke. A roman obenem govori tudi o kolektivnem in (med)kulturnem spominu, o „prirejanju“ spominov znotraj določene družbene skupnosti ter o posledicah, ki jih prinaša spominski molk. Avtorica, iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem, je roman napisala v nemščini, ki jo je, po njenih besedah, nekako ščitila pred podoživljanjem otroštva. Namenjen pa je slovenskemu bralcu, ki mu želi približati določena zgodovinska dejstva in razmere v slovenski manjšini na Koroškem.

V SNG Drama Ljubljana so roman premierno uprizorili 14. marca 2014.

Predstava je nastala pod taktirko mladega tržaškega režiserja Igorja Pisona in nam da občutiti težko in turobno odraščanje glavne junakinje (Nje), ob pogosto pijanem očetu s samomorilskimi nagnjenji, ki kot stara plošča znova in znova razlaga, kaj vse je pri dvanajstih letih doživel pri partizanih, ob vraževerni, a ljubeči babici, ki ji od malega pripoveduje pretresljive zgodbe iz koncentracijskega taborišča („mrtve so imele kožo kot iz papirja“; „mlajše so doživljale pravo kalvarijo zaradi svoje lepote“; „umivala sem latrine in smrad se je nalepil name – umit se nisem smela – drek je drek in govno je govno“) ter ob zagrenjeni, po drugačnem življenju hrepeneči, na duševno nezrelega očeta večno jezni mami, ki, dokler babica ne umre, sploh ne pride do besede. „Moj oče je padel v Wehrmachtu in mama je morala sama skrbeti za nas otroke, a ta zgodba seveda ni dovolj zanimiva!“, se jezi po pogrebu babice, ki je še na smrtni postelji vnučkinji delila bizarne nasvete („Že dolgo sem ti želela povedati... ko imaš svoje dneve, si ne tlači papirja v nožnico. V taborišču je ena umrla zaradi umazanega časopisnega papirja...“).

Barbara Cerar kot Ona, Saša Pavček kot (najprej) Babica in (še le po njeni smrti, kar je zelo zanimiva rešitev) Mama ter Janez Škof kot Oče, tankočutno oblikujejo svoje like. Igrajo odtujeno (med nekaterimi dialogi zrejo v publiko, namesto da eden drugemu gledajo v oči), vsak izmed njih je prežet z močnimi čustvi, a vendarle odmaknjen v svoj notranji svet. Interakcija med njimi je večkrat brezduho avtomatizirana (vsakodnevni opravki), drugič zelo eksplozivna (očetovi konflikti z vsemi drugimi liki). Medtem, ko je odnos med starši v tej razboleli družini nepovratno uni-

Predstava ogledana v KD Velenje, 18.11.2015

Foto: Peter Uhan

čen, imata oče in hči izredno močno medsebojno vez. Čeprav jo oče v neobvladljivi jezi, okrepljeni z alkoholom večkrat prizadene, mu Ona vedno opusti – delno najbrž zato, ker ji je v otroštvu naklonil več ljubezni kot hladna mama, delno zato, ker se ji (tako kot gledalcem) smili. Naj se še tako trudi biti „pravi dedec“ pri hiši, se oče, nezdravljivo travmatiziran z dogodki iz otroštva, vedno znova zave svoje majhnosti in nesposobnosti imeti kontrolo nad lastnim življenjem, kar maskira bodisi z izbruhom jeze, bodisi z otročjimi izbruhi čustev.

Barbara Cerar zelo prepričljivo odigra Njo skozi daljše časovno obdobje – od ranljive, vase zaprte deklice, ki odrašča ob nenehnih preprih med mamo in očetom, do emancipirane študentke teatrologije in dramaturgije na Dunaju. „Oder je varen prostor, kjer vsi protagonisti preživijo; vse je le igra, noben te ne more zahrbtno napasti“, razloži.

Z očetovo smrtjo se sooči na (Dunajskem) odru, v odtujenem poslednjem monologu, s katerim se zaman trudi zakriti svojo bolečino.

Predstava ima zanimiv učinek na gledalce – čeprav gre za zelo specifično družinsko zgodbo, se z liki lahko poistovetimo na človeški ravni, saj vsak v sebi nosimo lastne travme, neizrečena čustva, boleče spomine.

Na prvi pogled preprosta, a dobro zamišljena scenografija, učinkovito pričara na pol razpadlo vaško kaščo. Zelo zanimivo je delo z detajli – opeka pred našimi očmi postane čebelji panj, en sam reflektor se spremeni v traktor (v rokah pijanega očeta podivjano sveti v oči gledalcem,

ko za „volan“ prime hčera, ga mirno preusmeri v steno), trije prazni, v vrsti stoječi stoli simbolizirajo katafalk brez krste, na katerega se nežno uleže žalujoča vnučkinja...

V predstavi se poleg nevtralnega slovenskega knjižnega govora pojavi tudi koroški dialekt (lepenski govor) in avstrijska nemščina.

Režiser Igor Pison pa je o predstavi rekel: „Ona, tedaj kot otrok, ki srka zgodbe in gleda svet okrog sebe. Ona zdaj, kot zrela pisateljica, ki vidi svet, kot ga je in ni pozabila ter ni zavrnila sebe kot otroka. Prehajanje iz spomina v spomin: iz čutnih, še brezbesednih skic do zrelih in lirčnih fresk. Pa še: nepozabni liki družine in nepozabni obrazi zgodovine. Na vprašanje, kdo sem, ne najde odgovora, ne tu ne tam. Skriva se nekje na meji; v sprejemanju dvoma in sprave z lastnimi koreninami.“

SNG Drama Ljubljana; režija in priredba: Igor Pison, po romanu: Maje Haderlap, prevod: Štefan Vevar, scenografija: Petra Veber, kostumografija: Belinda Radulović, glasba: Laren Polič Zdravič, igrajo: Barbara Cerar, Janez Škof, Saša Pavček

Žvenket črepinj

To bujno pesem tebi le igram,
srce le zate v ustna kri poganja,
ne vrzi proč me kakor cvet kostanja,
med bilke rok srce kot plod ti dam.

Pšenica nenasitna si rokam,
rad jedel bi od tega darovanja,
a že na naklu smrti srp pozvanja,
že v žoltem snopju groze plapolam.

Tema, ki izhaja, že oči mi mreni,
o da bila mi šotor bi odprt,
tu shranil bi svoj tovor dragoceni.

Pogosto me kot s solzo žlahtnih trt,
presuha glina poka pod plameni,
svirel lončena sem, od tebe strt.

Bosa pojdiva, dekle, obsorej,

bosa pojdiva prek zemlje trpeče,
sredi razsanjanih češnjevih vej
sežem ti nežno v dlani koprneče.

Beli so, beli so češnje cvetovi,
temni, pretemni so talcev grobovi.
Kakor ponosni galebi nad vodo,
taki so pali za našo svobodo.

Bosa pojdiva, dekle, obsorej,
bosa pojdiva med bele svetove,
v krilo nalomiva češnjevih vej,
da jih poneseš na talcev grobove.

Pridi deklica

Pridi, deklica to noč,
pod cvetočo jablano
tkjakaj, veš, kjer sva nekoč
pela pesem radostno.

Sonce je takrat ležalo
na svetlo kipečih tleh,
sonce, sonce v meni rastlo,
je z omamo mladih let.

Pridi, in čeprav tema
vse cvetove bo razvila,
nama rosa žalostna
ne bo ustnic omočila.

Ti svetilka si srebrna,
jaz sem plamen, ki medli,
ko spomin bo spet zagorel,
bova dom sred večnosti.

Moja pesem

ni le moja pesem,
to je boj vseh nas!
Moja pesem ni le moja pesem,
to je krik vseh nas!

Biti mlad v teh težkih časih,
to se pravi,
brez mladosti biti mlad,
zreti starega sveta propad,
skrivati premnogo nad,
to se pravi biti mlad ...

Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in poln nad!

Čeprav tako je, kot bi sonce zamrznilo,

čeprav so živci nam izogleneli
in mi srce je otrpnilo,
te ljubim bolj,
kot bi mogel še ljubiti kdaj.
Poglej,
ni malo naših,
nas je brez števila,
in vendar si le ti rešila,
da ni v potoke malodušja
se vsa mi kri prelila.
Zato te čutim v sebi bolj živo,
kot bi te mogel še čutiti kdaj,
zato ti pojem pesem o ljubezni zdaj,
ko moral bi na glas rjoveti
in penast ko žival besneti ...

A vendar nisem mogel v srcu
tele pesmi streti.

Pomladna

Ob starem mlinu blizu borov nizkih
ni več vetrov in rož ledenih,
zametov ni in stez sneženih,
izginil led s koles je mlinskih.

Od mlina blatna pot v dolino vodi,
nad njo se bele breze pno v nebo,
ob brezah belih reže plug zemljo,
za plugom kmet v razoru hodi.

Samoten, tih poslušam vetra melodijo,
harmonik glas je čuti vmes,
voda pomladnih slišim simfonijo

in v mislih zrem brezmejnih rek sinjino,
ki bodo kmalu čez in čez
preplule zadnjih dni temino ...

GONARSKI SONETI 1942

Vse

Zavlekel sem se za barako v hlad,
oči mi širi luč ko rdeča rana,
od žeje tiha usta so sežgana,
kdaj pljunek bo krvav postal zapad?

Brezmejna je sinjina kot moj glad.
Nekje so moja polja, moja hrana,
nekje mladost mladosti je pijana –
pa kaj bi s tem, že davno nisem mlad!

Umazan črv sem, ki zdaj zdaj izgine,
ni v meni več domačega neba,
le lačen pes sem, ki zdaj zdaj pogine.

O kaj ostalo je še od vsega,
od hrepenenja duše v visočine,;
za hlebček kruha dal bi kos srca ...

Svoboda

Tovariš, čuj, nikar ne sej več kvant,
postani resen, kmalu bom umrl,
zavil v odejo in oči zaprl,
morda nocoj še, ti veseli fant.

Nikar se s tako grozo mi ne smej,
oči imaš ko dva velika novca,
za mrežo tu se delaš pustolovca,
pa se bojiš svobode, cest brez mej.

Razumeš? Saj nekje pač mora biti,
vem, da umiraš tudi ti po njej –
nekje se je najedel bom do sitega.

Nekje ... Kjer bo lahko mi pozabiti
podobo matere, sestra in prej
še doma se kadečega, razritega.

Doma

Kako doma je dobro in lepo,
vsi dnevi nosijo klobuk po strani,
dekletu sladki zlezli so v glavo,
da sanja le o svatbi razigrani.

Pa kaj bi ne! Njen oče dom pripravil,
pobelil znova izbe za sprejem,
zdaj le še čaka, da bi me pozdravil,
da jaz kot dedič mu oči zaprem.

Tovariš, daj, s pestjo me daj po glavi!
Kam raste sen, saj skoraj sem pozabil,
da sem preklet kot ves moj borni rod.

Ne bom je zrl v nevestini opravi,
očeta so zagrebli ji na Rabu,
in jaz nekoč segnil bom bogve kod.

Popotnica

Naj še enkrat se zgubim
v vranje ti oči in lase,
naj v dlaneh se umirim
kot metulj v tišini jase.

Ne odreci ust medicine
in ne mešaj je s solzami,
naj ne bo ti temno lice
kakor jelša nad vodami.

Smej se, ko bom šel od tod,
da popotnica bogata
bo spomin in moč za pot,
ki spet vodi ti pred vrata.

Ti in jaz

Poslušaj me, deklica moja poslušaj,
Veš, zadnjič sem zbirko erotičnih pesmi prebral,
pa sem tako se, tako se smejal.

Mlad pesnik je pisal dekletu:
Demant moj ... skrivnost vseh skrivnosti ...
... zaklad vseh zakladov si ti ...
... nebeška opojnost je tvojih oči ...

Tako je prepeval
in jaz sem se vsem tem besedam smejal.
Saj ti bi se tudi smejala, kajne?

Tovariš si mi
in ostaneš za vselej tovariš.
Oba sva človeka slabosti
in kadar je ura trpljenja dvanajst
takrat še močneje začutiva svoje človeštvo,
takrat je med nama vse polno vezi.

A on je govoril:
»Nebeška opojnost je tvojih oči!«
Kaj meni nebeška opojnost oči!
Jaz ljubim ljudi,
ki gledati znajo z očmi!

Tja med ljudi bova, deklica, šla
tja med življenje,
v sredino gorja,
jaz bom oral
in ti boš sejala pšenico,
zvečer bova trudna in srečna
ležala na trati
in zrla spokojno v bodočnost!

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
ponedeljek, 4.1. od 10:00 do 18:00	sejem	Knjižni Sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
ponedeljek, 4.1. od 18:00 do 22:00	bridge	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanskem jezeru	Šaleški bridge klub
torek, 5. 1. od 9:00 do 10:30	delavnica	Ročna dela	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
sreda, 6.1. od 14:00 do 16:00	kegljanje	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj in KK Šoštanj
četrtek, 7.1. ob 8:00	rekreacija	Pohod	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
četrtek, 7. 1. ob 17:00	pravljica	Ure pravljič Jonny Duddle: Gigantozaver	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 8. 1. od 8:30 do 10:00	delavnica	Ustvarjalna delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
sobota, 9.1. ob 19:00	košarka	Liga Telemach: Elektra Šoštanj - Helios Suns	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Šoštanj
ponedeljek, 11.1. od 18:00 do 22:00	bridge	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanskem jezeru	Šaleški bridge klub
torek, 12.1. ob 17:00	delavnica	Torkova peta – ustvarjalnica za otroke in odrasle	Vila Mayer	Medobčinska ZPM Velenje
torek, 12. 1. ob 18:30	predavanje	Naravna medicina in recepti iz domače lekarne	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
torek, 15. 12. ob 18:30	potopis	Tadej Kočnik: Španija brez ficka v žepu	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sreda, 13.1. od 14:00 do 16:00	kegljanje	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj in KK Šoštanj
četrtek, 14.1. ob 8:00	rekreacija	Pohod	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
četrtek, 14. 1. ob 17:00	pravljica	Ure pravljič Živa Viviana Doria: Čudežna skleda medu	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 14. 1. ob 18:00	predstavitvev	Predstavitvev zbornika Usnjarstvo na Slovenskem	Muzej usnjarstva Slovenije	Muzej usnjarstva Slovenije
petek, 15. 1. od 8:30 do 10:00	delavnica	Ustvarjalna delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
nedelja, 17. 1. ob 16:00	koncert	Harmonikarski orkester Barbara Premogovnika Velenje	REKS Ravne	KUD Ravne
ponedeljek, 18.1. od 18:00 do 22:00	bridge	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanskem jezeru	Šaleški bridge klub
torek, 19. 1. od 9:00 do 10:30	delavnica	Ročna dela	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
torek, 19.1. ob 18:00	razstava	Odprtje razstave pletarskih izdel- kov Ivana Verdника iz Šoštanja	Vila Mayer	Vila Mayer, Občina Šoštanj
sreda, 20.1. od 14:00 do 16:00	kegljanje	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj in KK Šoštanj
četrtek, 21.1. ob 8:00	rekreacija	Pohod	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
četrtek, 21. 1. ob 17:00	pravljica	Ure pravljič Mojiceja Podgoršek: Mravlja in komar v zabaviščnem parku	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 22. 1. od 8:30 do 10:00	delavnica	Ustvarjalna delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
ponedeljek, 25.1. od 18:00 do 22:00	bridge	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
sreda, 27.1. od 14:00 do 16:00	kegljanje	Kegljanje na kegljišču	Kegljišče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj in KK Šoštanj
četrtek, 28.12. od 13:00 do 15:00	delavnica	Vila Podstrešnica likovna delavnica za otroke in odrasle na podstrešju Vile Mayer	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj, Vila Mayer, Muzej Velenje
četrtek, 28. 1. ob 17:00	pravljica	Ure pravljič Malachy Doyle: Piščanček ne more zaspati	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 28.1. ob 18:00	pogovor	Klepet pod Pustim gradom	Muzej usnjarstva Slovenije	Muzej usnjarstva Slovenije
petek, 29. 1. od 8:30 do 10:00	delavnica	Ustvarjalna delavnica	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
petek, 29. 1. ob 15:00	šah	Medgeneracijsko igranje šaha	Medgeneracijsko središče Šoštanj	Medgeneracijsko središče Šoštanj
sobota, 30.1. ob 18:00	koncert	Koncert ob 5. obletnici delovanja ŽPZ Planike	REKS Ravne	KUD Ravne
četrtek, 31.12. ob 21:00	zabava	Silvestrovanje: Ognjeni muzikanti in Kvatropirci	Trg svobode	Krajevna skupnost Šoštanj

Andrej d.o.o.

Novoletne želje, skrite so sanje,
novoletne želje majhne so tajne,
naj postanejo hrepenenje in smeh,
sreča naj najde pot, prav do vseh!!!

Srečno
2016!

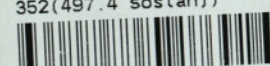
Velenje

Sp Do 35

LIST

2015

352(497.4 Šoštanj)

9008161,23

COBISS

KNJIPNICA VELENJE

*Miren božič in vse dobro v letu 2016
Vam želi jo župan Darko Menih, prof.,
Svet in uprava Občine Šoštanj.*

Iskrene čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti.